

Energiekeuzes voor de opwek van duurzame energie

November 2020

Rapportage voor publicatie

Inhoudsopgave

1. Inleiding	Pagina 3
2. Samenvatting	Pagina 5
3. Resultaten	Pagina 7
4. Responssverantwoording	Pagina 19

Inleiding

Inleiding

Voor u ligt de uitkomst van de enquête van de gemeente Bunnik over de mening van onze inwoners over de inzet van zonnenvelden en windmolens in de gemeente. We zijn heel erg blij dat ruim 1.200 inwoners gebruik hebben gemaakt van de mogelijkheid om deze enquête in te vullen.

Klimaatneutraal

De gemeente Bunnik wil in 2040 klimaatneutraal zijn. Dat betekent dat wij voor het verwarmen van onze huizen en elektriciteit geen fossiele brandstof meer gebruiken. Het betekent ook dat we een andere manier moeten vinden om energie op te wekken. Zonnepanelen op daken helpen voor een deel, maar het is niet genoeg. We moeten in onze gemeente ook op andere manieren energie opwekken zoals met zonnenvelden en windmolens.

Samenwerken

Hoe gaan we dat doen? De gemeente Bunnik maakt samen met andere gemeenten plannen voor het opwekken van duurzame elektriciteit. Deze samenwerking bestaat uit Utrechtse gemeenten en waterschappen en noemen we de Regionale Energie Strategie (RES). Samen bepalen we waar en hoe we in de regio meer duurzame energie gaan opwekken met windmolens en zonnenvelden. Binnen deze groep werken we nauw samen met de andere Kromme Rijn gemeenten namelijk Houten, Wijk bij Duurstede en Utrechtse Heuvelrug.

Enquête

Wij willen graag weten wat inwoners, ondernemers, verenigingen en andere mensen uit de gemeente Bunnik belangrijk vinden, als het gaat om energiekeuzes. Zo weten we waar we rekening mee moeten houden als we duurzame energie in de gemeente en in de regio gaan opwekken. En welke voorwaarden u van belang vindt. Daarom hebben we deze enquête opgesteld.

Samenvatting en conclusies

Samenvatting

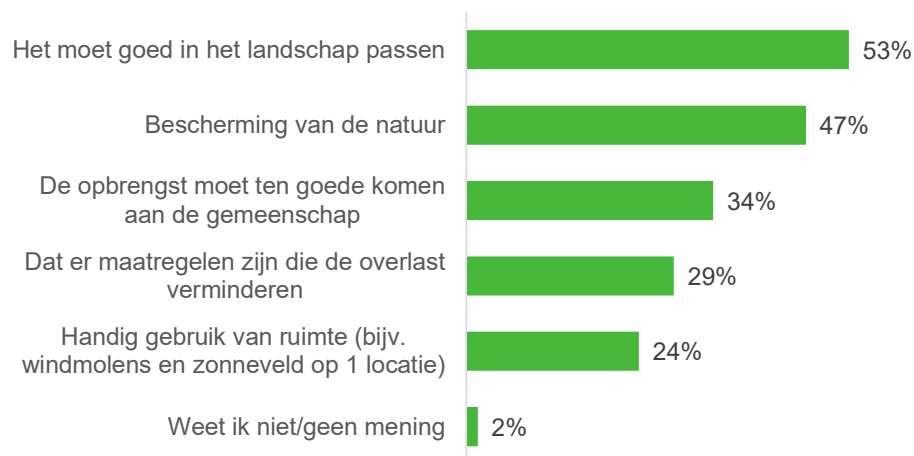
- Eén op de vijf inwoners van de gemeente Bunnik heeft meegedaan aan het onderzoek over duurzame energie in de gemeente. Een hoge respons, wat aangeeft dat het onderwerp sterk leeft binnen de gemeente.
- Uitgangspunt van het onderzoek was dat er windmolens en zonnevelden gaan komen in de regio. Niet alle inwoners kunnen zich vinden in dit uitgangspunt: zij zien dit als een landelijk of zelfs internationaal vraagstuk en vragen ook aandacht voor andere oplossingen, zoals zon op daken, kernenergie, opslag van energie en energie besparen.
- Wanneer er windmolens en zonnevelden in de regio komen, vinden inwoners het vooral belangrijk dat deze goed in het landschap passen en de natuur zo veel mogelijk wordt ontzien. Locaties langs spoor en snelwegen zijn daardoor volgens hen het meest geschikt. Windmolens kunnen ook goed bij bedrijventerreinen geplaatst worden. Agrarisch gebied en woongebied moet zo veel mogelijk worden ontzien.
- Een grote meerderheid vindt dat windmolens en zonnevelden gecentreerd moeten worden op de meest geschikte plekken in de regio en dat niet iedere gemeente zelf een deel voor zijn rekening moet nemen. De helft van de inwoners vindt het goed als de gemeente Bunnik energie opwekt voor omringende gemeenten.
- De meningen over zonnevelden en/of windmolens in de gemeente Bunnik zijn echter verdeeld. Een deel van de inwoners ziet het als onvermijdelijk en de eigen verantwoordelijkheid. Anderen kijken liever naar andere oplossingen, zoals wind op zee of kernenergie. Er is ook veel draagvlak voor zonnepanelen op daken: een ruime meerderheid vindt het positief dat de gemeente dit stimuleert.
- Als grootschalige energie in de buurt wordt gebouwd, krijgen zonnevelden vaker de voorkeur dan windmolens. Maar vrijwel niemand zou het fijn vinden wanneer dit vlak bij de eigen woning gebeurt.

Resultaten

Duurzame energie-opwekking moet vooral goed in het landschap passen en niet ten koste gaan van natuur

- De helft van de inwoners vindt het belangrijk dat de opwek van duurzame energie goed in het landschap past en dat de natuur hierbij beschermd wordt. Eén op de drie vindt het belangrijk dat de opbrengst ten goede komt aan de gemeenschap.

Duurzame opwekking in de omgeving. Soms heeft energie opwekken geen effect op de omgeving (zoals zonne-energie op daken) Soms is dit wel het geval (zoals windenergie en zonnevelden). Een combinatie van beide types komt vaak voor.
Wat vindt u daarbij belangrijk? Basis: Iedereen (n = 1.211)

Naarmate de leeftijd toeneemt, vinden inwoners het belangrijker dat de inkomsten ten goede komen aan de maatschappij en minder belangrijk dat het goed in het landschap past.

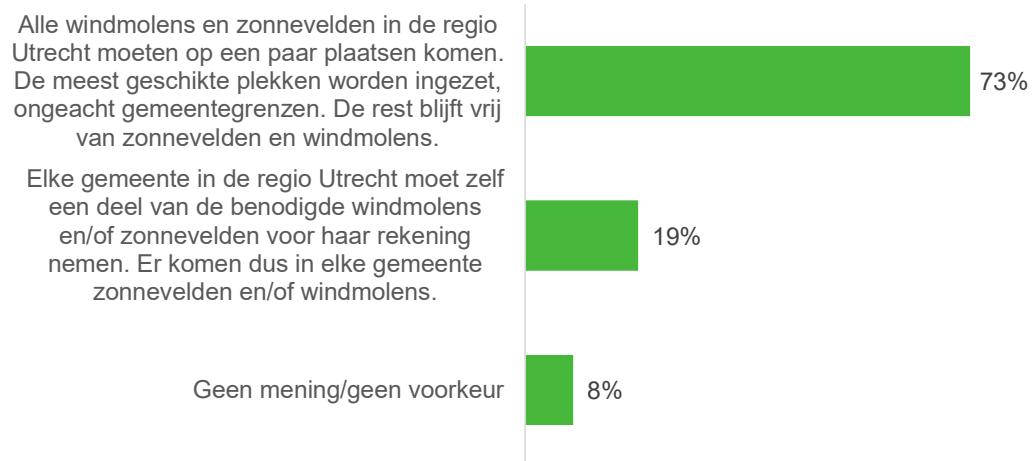
Inwoners van Bunnik hechten wat meer belang aan handig gebruik van de ruimte (29%) en wat minder aan inpassen in het landschap (47%) dan inwoners van de andere kernen.

Meerderheid wil windmolens en zonnevelden bij elkaar op de meest geschikte plekken in de regio

- Driekwart van de inwoners wil windmolens en zonnevelden in de regio Utrecht het liefst bij elkaar, op de meest geschikte plekken, ongeacht gemeentegrens. Eén op de vijf inwoners vindt dat elke gemeente een deel voor zijn rekening moet nemen.
- Uit de spontane opmerkingen bij de vragenlijst blijkt dat een deel van de inwoners dit niet als een regionaal, maar als een landelijk, of zelfs internationaal vraagstuk ziet.

Er komen windmolens en zonnevelden in de regio Utrecht. Maar hoe worden die verspreid? Welke optie heeft uw voorkeur?

Basis: Iedereen (n = 1.211)

Quotes

'Kijk niet per gemeente maar landelijk, anders wordt het een rommeltje!'

'Ik vind dat er een veel sterkere landelijke coördinatie van het energietransitie probleem moet komen.'

'Opwekken van duurzame energie is een nationale - zo niet Europese - opgave.'

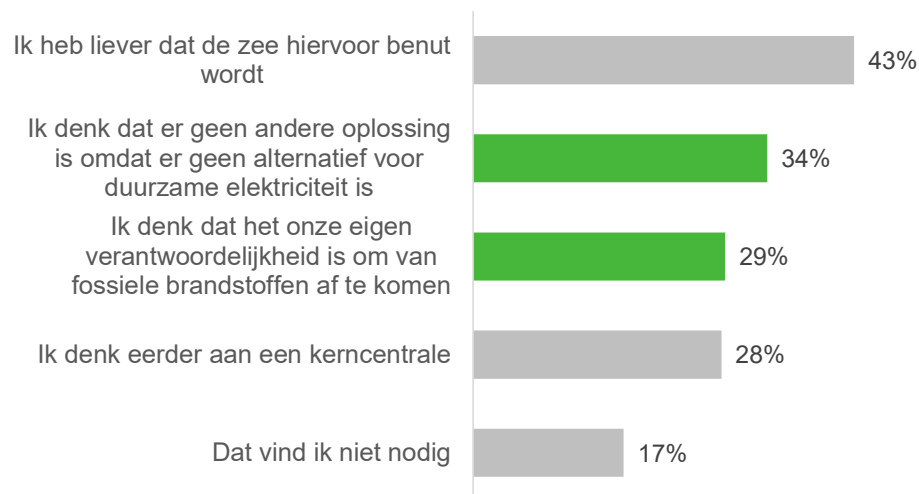
'Regievoering moet meer landelijk gebeuren. Gemeente Bunnik is daar te klein voor.'

Gemengde reacties op zonnevelden en/of windmolens in gemeente Bunnik

- Een deel van de inwoners lijkt geen voorstander te zijn van zonnevelden en/of windmolens in de gemeente Bunnik. Zij hebben liever dat de zee daarvoor gebruikt wordt, denken eerder aan een kerncentrale of vinden het simpelweg niet nodig.
- Eén op de drie denkt echter dat er geen andere oplossing is en drie op de tien inwoners zien duurzame energie als de eigen verantwoordelijkheid.

Wat vindt u ervan als er zonnevelden en/of windmolens in de gemeente Bunnik zouden komen?

Basis: Iedereen (n = 1.211) (Maximaal 2 antwoorden mogelijk)

Oudere inwoners (65+) denken vaker aan een kerncentrale (39%) en vinden het minder vaak hun eigen verantwoordelijkheid (23%).

Inwoners van Bunnik denken wat vaker dat er geen andere oplossing is (40%) en dat het de eigen verantwoordelijkheid is (33%). Zij vinden het minder vaak niet nodig (11%).

Quotes

'Denk ook serieus na over kernenergie, dat alternatief is op landelijk niveau te voorbarig buiten de discussie gehouden.'

'Er wordt helemaal niet gesproken over aardwarmte!'

Helft van de inwoners vindt het goed als gemeente Bunnik extra energie opwekt voor andere gemeenten

- In lijn met de wens om energievoorzieningen zo veel mogelijk te centreren op de meest geschikte plekken, vindt de helft van de inwoners het goed als hun gemeente extra duurzame energie opwekt voor gemeenten in de regio die zelf niet genoeg opwekken.
- Het draagvlak om de voorzieningen te centreren is echter groter dan de bereidheid om energie voor andere gemeenten op te wekken. Mogelijk heeft een deel van de inwoners liever dat andere gemeenten dan waar zij zelf wonen het doen.
- Uit de spontane opmerkingen blijkt dat er wel draagvlak is om energie op te wekken voor omliggende gemeenten, maar niet voor gebruik door grote, internationale bedrijven zoals de energie uit de Wieringermeerpolder voor Google en Microsoft.

Geef aan in hoe verre u het eens of oneens bent met deze stelling: Stel dat de gemeente Bunnik extra duurzame energie opwekt voor een andere gemeente uit deze regio, die zelf niet genoeg kan opwekken. Dan vind ik dat goed.

Basis: Iedereen (n = 1.211)

■ Helemaal oneens ■ Oneens ■ Neutraal ■ Eens ■ Helemaal eens

Inwoners van Bunnik vinden dit vaker goed (62%) dan inwoners van Odiijk (45%) en Werkhoven (35%).

Quotes

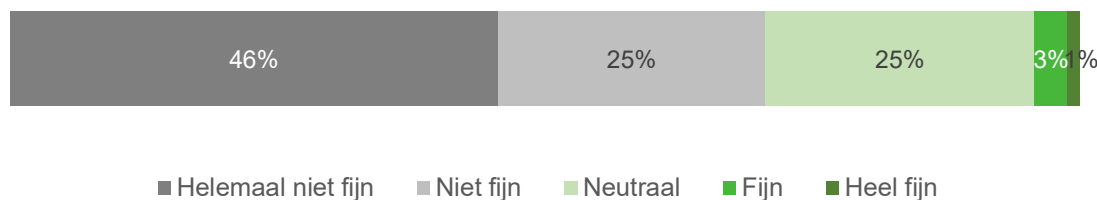
'Lokale stroom opwekking voor lokaal gebruik, dus niet tbv servers die een cloud service in Afrika ondersteunen.'

'We zien in delen van Nederland dat duurzame energie direct geleverd wordt aan b.v. Microsoft, Google voor hun datacenters en dat de bevolking dus wel de last maar niet de lusten heeft. Hoe gaan we dat borgen in Bunnik?'

Zeven op de tien inwoners vinden grootschalige opwek nabij de eigen woning geen fijn idee

- Hoewel een deel van de inwoners wel open staat voor energie opwekking in de gemeente Bunnik, zou vrijwel niemand het fijn vinden als grootschalige opwekking in de nabijheid van de eigen woning zou gebeuren. Bijna de helft van de inwoners vindt dit zelfs helemaal niet fijn.
- Sommige inwoners geven als extra toelichting dat het voor hen wel uitmaakt of het om een windmolen of een zonneveld gaat en dat vooral de mate van overlast bepalend is.

Als we met elkaar afspreken dat we grootschalig energie gaan opwekken, hoe zou u het vinden als dat in de nabijheid van uw woning zou gebeuren? Basis: Iedereen (n = 1.211)

Inwoners van Bunnik vinden dit het minst vervelend (65% (helemaal) niet fijn).

Quotes

'Het maakt nogal uit of het een windmolen of zonneveld is.'

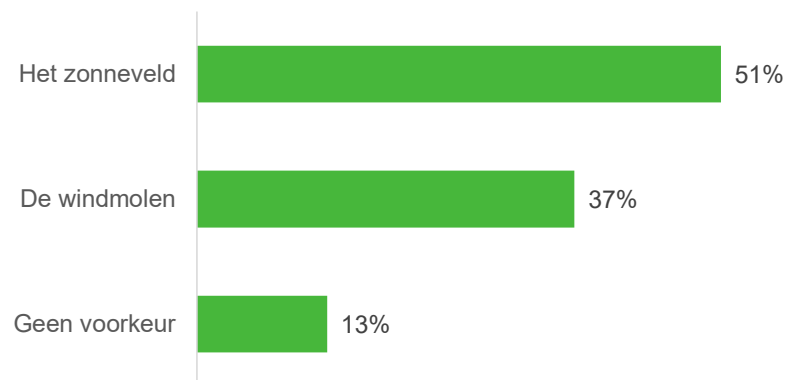
'Ik zou met een windmolen nabij de woonwijk meer moeite hebben dan met zonnepanelen, vanwege de mogelijke last die mensen hebben van geluid en slagschaduw.'

'Zonder overlast (schaduw of geluid) is opwekken in de buurt prima. Met overlast niet.'

Inwoners zien liever zonnevelden dan windmolens in de eigen buurt

- Wanneer inwoners zouden mogen kiezen tussen een zonneveld of een windmolen in hun buurt kiest de helft voor een zonneveld en ruim een derde voor een windmolen. Eén op de acht heeft geen voorkeur.
- Verschillende inwoners geven spontaan aan dat het niet alleen gaat om keuzes tussen wind- of zonne-energie, maar dat het een breder vraagstuk is waarbij ook zaken meespelen zoals opslag van energie en beperking van energieverbruik.

Een windmolen met een ashoogte van 165 meter levert ongeveer evenveel duurzame elektriciteit op als een zonneveld van 15 hectare (dat is ongeveer 22 voetbalvelden) Als u moet kiezen welke van de twee bij u in de buurt zou worden gebouwd, welke heeft uw voorkeur? Basis: Iedereen (n = 1.211)

Inwoners van Bunnik hebben geen duidelijke voorkeur: zij kiezen net zo vaak voor windmolens (43%) als zonnevelden (44%).

Quotes

'Een van de grote thema's wordt opslag van groen opgewekte energie.'

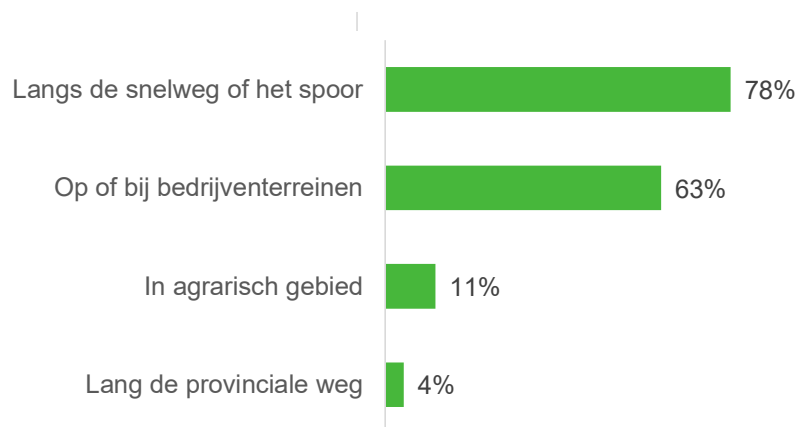
'Nadruk op minder energie verbruiken.'

"Wat ik nog mis is het verminderen van energie verbruik."

Locaties bij snelweg, spoor of bedrijventerrein zijn het meest geschikt voor het plaatsen van windmolens.

- Een meerderheid van de inwoners vindt locaties nabij snelweg, spoor of bedrijventerrein geschikt.
- Locaties in agrarisch gebied of langs de provinciale weg vinden zij duidelijk minder geschikt. Hierbij speelt mogelijk mee dat deze locaties in de gemeente Bunnik dichterbij de woonkernen liggen.
- Kanttekening hierbij is dat er geen mogelijkheid was om spontaan een andere locatie te noemen. Mogelijk zijn er nog andere plekken die inwoners ook geschikt vinden.

Welke van onderstaande locaties vindt u het meest geschikt voor het plaatsen van windmolens? Basis: Iedereen (n = 1.211)
Maximaal 2 antwoorden mogelijk

Inwoners jonger dan 40 jaar vinden agrarisch gebied wat vaker geschikt (16%)

Inwoners uit Bunnik vinden agrarisch gebied wat vaker geschikt (16%)

Quotes

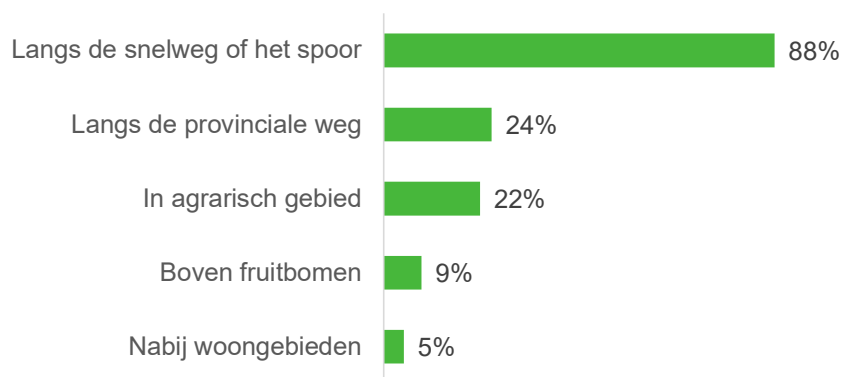
'Onderschat niet het verlies van de menselijke maat / belevingswaarde van wonen en landschap bij grote windmolens.'

'Zuinig op de natuur en recreatie. Molens geven industrieel aanzicht i.p.v. groen. De beleving verandert.'

Locaties langs de snelweg of spoor zijn het meest geschikt voor zonnevelden

- Bijna negen van de tien inwoners zien zonnevelden het liefst langs de snelweg of het spoor.
- Opvallend is dat zij locaties langs provinciale wegen duidelijk minder geschikt vinden, hoewel deze locaties voor windmolens wel hoog scoorden. Locaties boven fruitbomen en nabij woongebieden zijn het minst geschikt voor zonnevelden.
- Kanttekening hierbij is dat er geen mogelijkheid was om spontaan een andere locatie te noemen. Mogelijk zijn er nog andere plekken die inwoners ook geschikt vinden.

Welke van onderstaande locaties vindt u het meest geschikt voor het plaatsen van zonnevelden? Basis: Iedereen (n = 1.211)
Maximaal 2 antwoorden mogelijk

Inwoners jonger dan 40 jaar vinden locaties langs de provinciale weg wat vaker geschikt (36%)

Inwoners uit Werkhoven vinden agrarisch gebied nog minder geschikt (14%)

Quotes

Ik denk dat we echt natuurbescherming en woonomgeving moeten beschermen. Dus zou ervoor pleiten om langs snelweg en spoor de molens en panelen te plaatsen.'

'Geen overlast bij woonhuizen en niet ten koste van onze mooie natuur.'

Veel draagvlak voor het stimuleren van zonnepanelen op daken

- Een alternatief voor grootschalige windmolens en zonnevelden is plaatsen van zonnepanelen op bestaande daken. De gemeente stimuleert dit nu al zo veel mogelijk. Inwoners lijken hier positiever tegenover te staan dan tegenover grootschalige windmolens of zonnevelden in de eigen gemeente. 85% van de inwoners staat hier positief tegenover.
- Ook uit de spontane opmerkingen blijkt dat een deel van de inwoners voorkeur heeft om eerst zo veel mogelijk zonnepanelen op (bruikbare) daken te leggen, voordat zonnevelden of windmolens gebouwd worden.

De gemeente stimuleert eigenaren van bestaande gebouwen en woningen zoveel mogelijk om hun dak te benutten voor zonnepanelen. Wat vindt u daarvan?

Basis: iedereen (n = 1.211)

■ Heel positief ■ Positief ■ Neutraal ■ Niet positief ■ Helemaal niet positief

Inwoners jonger dan 40 jaar staan hier nog positiever tegenover dan ouderen (91% onder jongere inwoners versus 82% onder 65-plussers)

Quotes

'Eerst alle bruikbare daken in de gemeente vol met zonnepanelen en enkele windmolens, voordat we bruikbare grond (voor landbouw, recreatie of woningen) opofferen voor zonnepanelen!'

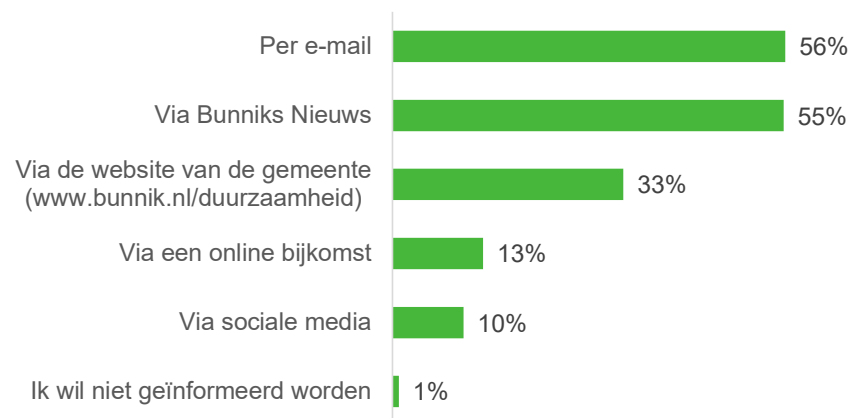
'Zonnepanelen prima, op alle daken van de huizen en bedrijven eerst. Zonnevelden zijn overbodig.'

Inwoners ontvangen het liefst informatie over duurzaamheid via e-mail of in Bunniks nieuws

- Inwoners vinden e-mail en Bunniks Nieuws de meest geschikte kanalen voor de gemeente om hen verder te betrekken of informeren over het thema duurzaamheid. De gemeentelijke website komt op een derde plek. Online bijeenkomsten en sociale media zijn minder populair.
- De meest geschikte manier om te communiceren verschilt iets tussen de leeftijdsgroepen.

Hoe wilt u het liefst dat de gemeente u informeert over of/en betreft bij het thema duurzaamheid?

Basis: Iedereen (n = 1.211) (Maximaal 2 antwoorden mogelijk)

Inwoners jonger dan 40 jaar kiezen nog vaker voor e-mail (64%) en vinden ook relatief vaak sociale media en online bijeenkomsten een optie (beiden 19%)

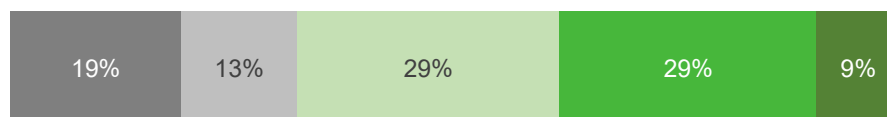

Inwoners ouder van 65 jaar krijgen het liefst informatie via Bunniks nieuws (63%) en ook relatief vaak via de gemeente website (39%)

Ruim een op de drie inwoners heeft interesse om zelf te investeren in een windmolen of zonneveld

- Het zelf investeren in een windmolen is voor ruim een op de drie inwoners interessant, maar ook een op de drie geeft aan dit niet te willen doen.
- Ouderen zijn minder vaak bereid te investeren.

Geef aan in hoeverre u het eens of oneens bent met deze stelling: Zelf investeren in een windmolen of zonneveld kan financieel voordelig zijn. Ik wil, daar waar het kan, best zelf investeren hierin. Basis: Iedereen (n = 1.211)

■ Helemaal oneens ■ Oneens ■ Neutraal ■ Eens ■ Helemaal eens

De interesse om zelf te investeren neemt af naarmate de leeftijd toeneemt. Onder 65-plussers heeft 31% interesse om zelf te investeren in een windmolen of zonneveld.

De interesse is het hoogst in Bunnik (43%) en het laagst in Odijk (34%).

Quotes

'Zelf bijdragen aan bouw van windmolen of zonnepark zie ik niet zitten. Ik zou wel tegen betaling de stroom willen afnemen.'

'Ik vind dat dit voor het grootste deel, door de gemeenschap/gemeente(s), hogere overheden en het bedrijfsleven gedaan moet worden.'

Responsverantwoording

Onderzoeksverantwoording

- In totaal hebben 1.211 inwoners de vragenlijst ingevuld. Dit is 21% van alle inwoners van 18 jaar en ouder. Een hoge respons, wat aangeeft dat het onderwerp sterk leeft binnen de gemeente.
- De respons is vrij gelijk verdeeld over de leeftijdsgroepen en de drie kernen van gemeente Bunnik. De resultaten zijn hiermee goed representatief voor de gehele gemeente.

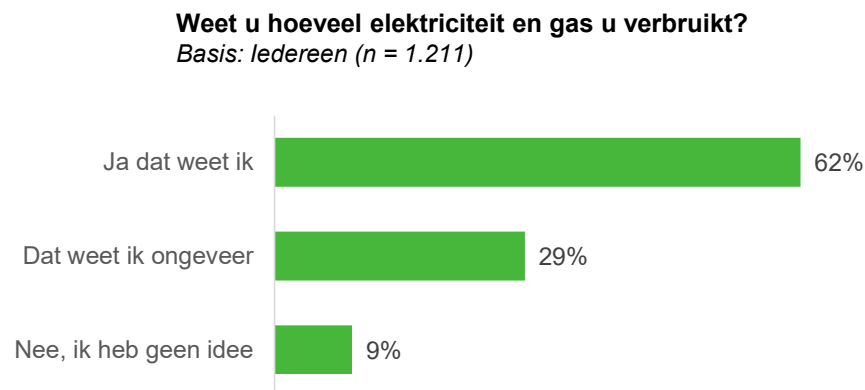
Leeftijd	Onderzoek	Inwoners
18-25 jaar	2%	9%
26-40 jaar	17%	18%
41-65 jaar	49%	45%
65 jaar en ouder	32%	27%
Totaal 18+	100%	100%

Woonkern	Onderzoek	Inwoners
Bunnik	42%	45%
Odijk	44%	38%
Werkhoven	12%	16%
Buitengebied	2%	NB
Totaal	100%	100%

Hoog bewustzijn van eigen energieverbruik

- Meer dan de helft van de inwoners weet hoeveel gas en elektriciteit zij zelf verbruiken, drie op de tien weten dit ongeveer. Minder dan één op de tien heeft hier geen idee van.
- Dit bewustzijn is mogelijk relatief hoog doordat inwoners die geen interesse hebben in (duurzame) energie minder snel aan het onderzoek mee doen.

Oudere inwoners zijn veel bewuster van hun energieverbruik dan jongere inwoners